

ניקוי מדרכה בתל-אביב
האתר לא ייעלם

ריח אינו יכול להפריע לראות, העיריה השופטת בחיך. ואומנם, הריח לא הפריע כלל לסמל כובש שנשלח על ידי מלחי למודון, כשהוא לבוש אורחית. שעתים תמימות חיכו מלחי ושוטריו מחוץ לבר, בעוד חברים נהגו מהבילוי. אחר-כך פרץ החוצה בקריאה, היא מתפשטת! ואז חדרו כולם פנימה, עצרו את תמי ואת לוי.

חשפנות — לא בבית-הירין. כאשר עלתה תמי אלקיים אל דוכן העדים נדמה היה כי היא עומדת לקיים עוד מעט הצגת חשפנות בו במקום. בבגד צבעוני רועש, פנים צבועות ומשקפיים כהים החלה להסי ביר את האני מאמין שלה.

גם מופע זה היה גדוש רגעים מעשעשים. רגע, כבוד השופטת, אני מבקש שתוריד את המשקפיים. זה ענין פטיכולוגי, ביקש ה' תובע המשטרתי, סמל שני אוטו גיבס. רק את המשקפיים! קרא בלחש אכזבה צופה. העידה תמי: אני לא רוקדת עירומה לפני הקהל, נכון הדבר שאני התפשטתי, אולם לא התפשטתי עירומה לגמרי. נשארתי עם תחתונים וקליפסים על החזה. לכל רדקנית יש דרך שלה, סיגנון שלה. זה הסיגנון שלי. עבדתי שם חמישה חודשים בתור רדקנית. מה יש זה היה במקום סגור ולא ברחוב. זה מה שיש לי להגיד.

לוי, לעומת זאת, גולל את פרשת הצרות שהיו לו עם המועצה בדבר קבלת הרשיון להצגות החשפנות. גילה כי זמן-מה אחרי פעולת המשטרה זכה ברשיון רשמי. אחרי גות טרפיטיוז היו כבר קודם, במשך חודש שים אחדים, דרך אגב, מי המציא את המונח עירטול, ביאליק? ראו את ההצגה אנשי-חוק וקציני-משטרה גבוהים. הם נהגו העניין כולו מזכיר לי את הבדיחה על החתן העשיר שרצה לראות את כלתו עירומה לפני הנישואין וכאשר הצגה בפניו התלונן כי אפה אינו מוצא חן בעיניו.

אפי כל יסוד לבקשת המשטרה להטיל על הנאשמת מאסר-על-תנאי ולהתנותו בעבד רות על המוסד, בקעה בן-עיתו בפסק-הדין המחייב את תמי ואת לוי בארגון הישן תתפוט במחזה בלי שריון. לא היתה כאן כל עבירה נגד המוסר. העובדה שהמחזה הזה הוא מחזה עירטול אין לה כל חשיבות היא העבירה. עובדה היא שהמועצה במסר והעניקה לו את הרשיון המבוקש. בעל המודון נידון לשם 40 לירות קנס או 10 ימי מאסר והרקדנית נידונה לקנס 25 לירות או חמישה ימי-מאסר. תמי הזדרה לשלם את הקנס. היא מיהרה להסתלק, יחד עם בן-יוגה לריקוד, שהפך בינתיים לבעלה. היה עליה להזדרה, להכין את הסיפורים האחרונים לקראת מסעם ה' טרפיטיוזי הקרוב, בארצות אירופה.

תזכיר

אנשי פרס סולקו

שניים מכתבי יוניטו פרס, עליהם הצביע העולם הזה (1204), סולקו מתפקידיהם בע' תזניהם. אלקנה גלי, סוכנו של פרס ביד-ענת אחרונות, הגיש לעורך התפטרות בכ' תב מהבאת ידיעות בפרשת לבון, אחרי ש' כמה רשימות שלו, שנכתבו בהשראת פרס, לא הודפסו. בתגובתו, לא ניתן מאותה סיבה לשמואל שגב לכסות את פרשת לבון . . . הקמת מינסטריון מיוחד לספורט, או לפחות רשות מיוחדת בדרג גבוה, דרש עורך העולם הזה במאמרו "שר הספורט" (העולם הזה 1199). השבוע הודיע שר ה' חינוך אבא אבן על הקמת רשות כונת ליד משרדו.

לים המשיכו לבוא. הם ידעו שרוחו השנייה על הנעשה בבית-החולים, שבקומתו השנייה עדיין התגורר רופא-העיניים.

השבוע הסתובבו ותיקי עזרניו אבליים ומיואשים במוסד העתיק. מותו של הדר' טיכו (77) ניבא גם את מותו של מפעלו. בסעם הראשונה מזה 48 השנים בהם עבד כעוזרו של טיכו, דאג אברהם הלכן הישיש לגורלו.

תל-אביב

האתר ההיסטורי

מגדל המים הישן של תל-אביב. הרהס. במקומו קם בית-קומות מודרני. גימנסיה הרצליה נמחקה, הבית האדום נמשך בצבע צהוב. בזה אחר זה נעלמים מנוף תל-אביב סימני-ההיכר הישנים שלה. בקרוב יקץ ה' קץ אפילו על מטאטאי הרחוב היוצאים, מזה עשרות בשנים, בשעות הקטנות של הלילה, אל הכבישים והמדרכות כשמטאטאי-החודרים הארוכים בידיהם.

השבוע הופעלו בתל-אביב שלושת המב' שירים הראשונים לניקוי מדרכות, שיתפשו במרצת הזמן את מקום מטאטא הורדים. המכשיר החדש, דמוי תלת-האופניים, מצויד במנוע קטן ובמטאטא גלילי שמשני צידיו ברזימים. הוא משפשף ומקצף את המדרכות בעזרת מים זרם המים מונע ענן האבק שסיסה עד כה את בגדיהם של עוברי אורח, מאפשר סוף-סוף ניקוי הרחובות גם בשעות היום.

מחירו של המכשיר — אלפיים דולאר. הוא בן שניים-וחצי כוחות סוס ורעש מנועו דומה לרעש של קטנוע. שלושת המכשירים הראשונים הובאו לנסיון. באם לא יתלוננו תושבי תל-אביב על רעש קטנועים מינזום, ימשיכו לייבא את מכונות-הניקוי הממוכנות — עד שתל-אביב תזכה להם 50 המכשירים המודרניים להם היא נזקקת.

נפשות רומאנטיות יכולות להתנחם, ביני-תיים: עד להודעה חדשה ימשיכו מטאטאי הרחובות לפעול ברחבי העיר, יכוננו לסמל סאת בהן אין גישה למכונות האוטומטיות. האתר ההיסטורי לא ייעלם.

חשפם

מחזה רגיל

במרכז האולם, בתוך אמבטיה, עמדה תמי כשהיא עירומה לחלוטין. מסביב ישבו אנשים והסתכלו במחזה, העיד השבוע בפני שופטת השלום הצעירה, הדסה בן-עיתו, פך משה מלחי, מי שהיה אחראי לפשיטה ש-נערכה בחודש מארס על מועדון-הליילה חינוג-בר, בו נערכו הצגות חשפנות (העולם הזה 1660).

תמי אלקיים הואשמה רק במקום שני. המשטרה הסתפקה לקבוע כי השתתפה בהצגה בלי אישור המועצה לביקורת סרטים ומחזות של משרד הפנים. הנאשם מספר 1 היה מנהל המועדון יעקב ("ישה") לוי. כאשר שמעה תמי כי קצין המשטרה מעיד שהיתה מעורטלת לחלוטין קפצה ממקומה: "לא נכון שהייתי עירומה לגמרי!" צעקה בקול גבוה. "כאן לא מועדון חינוג-בר, גברתי, ואל תעשי פה הצגות." התרחה בה מיד השופטת בן-עיתו, והורתה למלחי ל-המשיך.

קריאת הביניים של תמי עזרה דחקה ל-מלחי: "כשיצאה מהאמבטיה, הוטרתי כמה מחלקי גופה על-ידי בועות סבון גדולות," הודה הקצין. "אולם היו אלה חלקים קט'נים מאוד. לבוש לא ראיתי כלל. קשה היה לי לראות טוב בגלל העשן, ריח המשקאות והזעירה."

שבא הרופא הצעיר לירושלים, כבר יצא שמו כקוסם בכל הארץ. בין החולים הרא' שונים שבאו לבית-החולים למען ציון, ש-ניהל למען אגודה יהודית מפרנקפורט, היו רבים שכבר גואשו ממאור עיניהם והיו ידועים כעיוורים גמורים.

בדיקה קצרה של ד"ר טיכו העלתה כי הדבר היחיד שהיה חסר לאומללים היה: טיפול רפואי מתאים. רובם של החולים שבו לראות ומרפאתו של טיכו נתמלאה, לזמן מה נטש את עבודתו במרפאה, יצא לסיורים בבתי התלמוד-תורה של ירושלים. אחוז הגרענת בין הילדים שם עלה על 50 אחוז, הגיע במקומות מסוימים עד ל-80 אחוז. טיכו טיפל בילדים היהודיים ובחב-ריהם הערביים. עבר בכמהים והסביר להר'ים את כללי ההגיגה היסודיים.

ארבע שנים ניהל את למען ציון. כאשר עזבו ופתח את מרפאתו ובית-החולים הק' יימים עד היום מאחורי תחנת האוטובוסים, החלו להגיע השיירות הגדולות. שמו התי' פרסם בארצות השכנות ושייכים ונסיכים היו באים מסעודיה, תימן ועבר הירדן כדי לזכות בטיפולה.

עבראדה וחאג' אמין. עבדאלה, מל-כה הראשון של ממלכת ירדן, בא לירור שלים, למרפאת ד"ר טיכו, כדי להתאים לעצמו משקפיים. הוא הזמין את הרופא ואת אשתו, הצעירה חנה טיכו, לבקר במ' אהלו שלד יריחו. לא פעם התבטא המלך בפני מקורביו כי בשלושה יהודים בלבד יש לו אמון. אחד מהם היה הדר' טיכו. המופתי הירושלמי, חג' אמין אל הר' סייני, היה אף הוא ממבקריו הקבועים. ה' מופתי רחש לטיכו אמון בלתי-מוגבל ופעם, כאשר חלה אחיו של המופתי והזמן אליו רופא ערבי, סירב המופתי להרשות את הטיפול עד אשר יוזמן טיכו כיועץ וכי-דידה-משפחה.

ידידותו זו עם המנהיגים הערביים לא הצילה את רופא-העיניים מהתנקשות חמורה בחייו, שאירעה בשנת 1928. כאשר הגיע בוקר אחד למרפאתו בעגלה ערבית, ניגש אליו צעיר ערבי ונעץ בגבו סכין. עד הני' צב. הוא הועבר על-ידי עוזרו לבית-החתי' לים, שם נקבע כי בדרך-נס לא נפגעו הריאות. באותו ערב, ואשר חזרה אשתו הביתה מבית-החולים, מצאה בגינת הבית ערביה צעירה כשבידה תינוק רך. כששאלה אותה מה היא מבקשת, ענתה הערביה כי שמעה על ההתנקשות ובהא להביע אמון בטיכו. כדי להוכיח את אמונה הרב ביקשה להשי' איר בידו אל הילד.

באחד הימים הפתעו עשרות החולים שהמתינו לקבלת טיפול, כשלאחר ההמתנה נכנס בירואי ענק שהחזיק ברסנו של סוס ערבי נהדר. היתה זו מתנתו של מווקל פחה מירדן, אשר קנתה, יחד עם בנו על-ידי הדר' טיכו.

400 חולים ביום היה הרופא מקבל בש' נות השיא שלו. הם לא נמשכו על-ידי שם בית-החולים ולא על-ידי ציודו החדש. דם נמשכו על-ידי שמו של טיכו, שמעולם לא ידע להסביר את אבחנתו המהירה אולם רק לעתים נדירות היה מכאוב את החולה. לפני חמש שנים חלה טיכו בשיתוק ולא יכול היה עוד לעבוד כמקודם. אולם החו'י

עבודה בעתונים גדולים בארצות-הברית. יחד קבעו השניים מה יהיה אופיו של העתון: נגישי לא רק בשר ותפוחי-אדמה. נגיש גם את התבלינים שיעזרו לקוראנו לאכול את המנה העיקרית."

המאבק הגדול

הסלפון צלצל במשרד קולנוע הדר ב' גבעתיים. אחד מעובדי הנקיון הרים את השפופרת. מהעבר השני בקע קולו של האחראי למחלקת המודעות של היומון הארץ. הוא רצה לדעת איזה סרט יוצג ב' קולנוע החל במוציא-שבת, כדי להכניס את השם למודעה בגליון יום השישי בשבוע שעבר.

פועל הנקיון לא ידע ששמו של הסרט שיוצג בשבת הוא המאבק הגדול. הוא אמר לאיש הארץ: "נא להתקשר יותר מאוחר." למחרת הופיעה בהארץ מודעה מאירת-עיניים: "קולנוע הדר גבעתיים מציג: נא להתקשר יותר מאוחר!"

רמת-גן

תבין ופקילין

באיוו וכות גובה עירית רמת-גן את מסיה? שאלה זו הסרדה מאד את אברהם ציטיאט. בתחילת שנת הכספים הנוכחית בחודש אפריל 1960, הוא קיבל הודעה כי יהיה עליו לשלם השנה 166 לירות מסים. כאשר הישוה סכום זה עם הסכום שהוטל על שכנו הגר בדירה דומה לשלו, התברר כי השכן ישלם 86 לירות בלבד.

ציטיאט היה סקרן לדעת לפי איזה קנה-מידה גובה העיריה את המסים, וממה בדיוק מורכבת הארנונה הכללית.

ככל שהעמיק לחזור אל תוך מסתרי שיטת המסים של עירית רמת-גן התגלו לו ציטיאט, תלמיד השנה הרביעית של בית-הספר למשפט וכלכלה בתל-אביב, בדיתי-תמוהים יותר ויותר: תוך הפעעה סוגי המסים הכלולים בסכום הכללי, לפחות לגבי שבעה אין לעיריה כל רשות חוקית לגבות את הכספים מאזרחיה. המסים היחידים ש-ניגבו כחוק היו המס הכללי ומס הרכוש. באשר למסיה-המים והאשפה, גילה ציטיאט כי מותר היה לעירית רמת-גן לגבות אותם אך ורק לפי התעריף שאושר על ידי שר-השנים. לגבי מסים אלה לא פורסם חוק עזר עירוני מיוחד. אך השנה העלתה ה' עיריה את מס המים משש לירות לחדר ל-19 לירות לחדר. גם מס האשפה הועלה. שניהם ללא אישור שר-הפנים.

מס הביוב, ההגנה האזרחית, מכבי האש והתשלום בכוח עבור העתון העירוני יד-ענת רמת-גן — שכל קיומו אינו בא אלא להלל, לשבח ולפאר את מעשיו של ראש העיר — לא אושרו אף הם, על-ידי השר. גם לו הסכים, לא יכול היה לאשר תשלומים אלו: העיריה לא טרחה אפילו לחוקק חוק עזר מתאים, כפי שנהוג לפני הגשת ה' הצעה לאישור של משרד הפנים.

צירעית-נאי מטעם מאמ"י. אברהם ציטיאט, עולה מעיראק, אינו אולי התי-שב הרמת-גן היחיד, לו נודעו סודות גבית המסים של עירית רמת-גן. אולם בעוד ש-האזרחים הפשוטים אינם מעזים להתלונן בפני העיריה, החליט ציטיאט לא רק להת' לונן אלא גם לפעול. כי ציטיאט אינו אזרח פשוט. הוא מכהן גם כחבר מועצה העיריה מטעם מאמ"י, מאז הבחירות האחרונות.

בתמיכתם הנלהבת של חבריו לעבודה במועצה פועלי רמת-גן, הגיש ציטיאט ל-בית-המשפט העליון בקשה למחן צירע-ל-נאי נגד ראש העיר וחברי הנהלת העיר, שיבואו וינמקו מדוע לא יימנעו מלמכות ממנו את סכומי המס שלא אושרו על-ידי שר-הפנים.

השבוע החליט המומחה שפועל אחד של ישראל בענייני מסים, השופט העליון ד"ר אלפרד ויתקין, להיענות לבקשתו של צי-טיאט, הוציא את הצו המבוקש.

רפואה

הרועה הנאמן

מה, בירושלים חי באמת רופא עיניים בשם ד"ר טיכו? השתוממה בשבוע שעבר סטודנטית ירושלמית שניצבה ליד מודעת-אבל ענקית שהודיעה על מות רופא-העיניים, הדר' אברהם אלברט טיכו. "ואני חשבתי שזוהי המצאה של מי שכתב את הסקטש המפורסם של שייקה אופיר."

צעירה זו שייכת כבר לדור אשר לא ידע את טיכו, את הרופא שהפך אגדה עוד בימי חייו. ד"ר טיכו, עוב לפני כחמישים שנה עבודה מצויינת בבית-חולים גדול בחינה ובא לרפא את עיניהם חולות-הרענות של שוכני המידבר. שבועות מספר בלבד אחרי

ד"ר טיכו
זכר חעבר נעלם